

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 177. — ŠTEV. 177.

NEW YORK, MONDAY, JULY 31, 1932. — PONDELJEK, 31. JULIJA, 1932.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

ŽELEZNIŠKI POLOŽAJ ZOPET SLABŠI

Železniški bos se nočejo ukloniti glede vprašanja senijornosti uslužbencev v delavnicah. — Napori za uravnavo so se izjalovili. — Harding se ne bo poslužil nikakih nadaljnjih sredstev, ker se boji zamere.

New York, 30. julija. — Predsedniki ameriških železnic bodo brez dvoma odklonili prošnjo predsednika Hardinga, naj sprejmejo stavkujoči železniški uslužbenici skrajšanje plače, ponudeno od kompanij in da naj kompanije s svoje strani vrnejo koncesijo senijornosti za delavce, ki so bili zaposleni že dolgo časa.

L. F. Loree, načelnik kontrore iztočnih železnic, je poslal včeraj senatorjem Calder in Wadsworth naslednjo brzojavko: — Preživel sem jutro v Washingtonu po poslih za Delaware & Hudson kompanijo ter sem bil presenečen vspricho informacije, ki je krožila glede stališča administracije v železniškari stavki.

V kolikor sem informiran jaz, ni storil predsednik nobene koraka, da se informira glede položaja več kot 175,000 uslužbencev v železniških delavnicah, ki so na plačilnem seznamu sedaj in kojih interesi so bistveno prizadeti.

Več kot 15,000 teh se nahaja v vaši lastni državi New York in ti se bodo ozirali brez dvoma na vas glede zavarovanja njih interesov.

Whitford Cole, predsednik Nashville, Chattanooga in St. Louis železnice, je včeraj izjavil, da ne bo vrnil senijornosti uslužbencem v delavnicah, ki so sedaj na stavki.

Isto je izjavil tudi H. A. Worcester, podpredsednik starih velikih železniških sistemov v Cincinnatiju.

Kot kažejo znamenja, se je pričakovana uravnavna v železniškari stavki izjalovila. V glavnem vsled odpornega stališča železniških kapitalistov in sedaj obstoječe razmere bodo trajale naprej, razven če se bo predsednik Harding poslužil nadaljnjih sredstev, ki so mu na razpolago, češar pa gotovo ne bo storil, ker bi se s tem zameril železniškim magnatom ter velekapitalu, ki vlada deželi.

Lojalni železniški uslužbenici kot nadzorniki, mehaniki, spletni predelavci izjavljajo, da bodo zapustili delo, če se ne bo izpolnilo obljub, katere se je dala delavcem, ki so sedaj zaposleni.

Avtoriteto za to ugotovilo je dal včeraj John C. Walker, tajnik informacijskega urada iztočnih železnic. Rekel je:

Prizadeti uradniki ne bodo sprejeli kompromisa med želez-

nicami in stavkarji na temelju senijornosti. Če se zo tak kompromis udeležilo, bodo prišli ljudje do prepričanja, da se ne izplača vzdržati njih službe. Ne bilo bi lepo, če bi se dovolilo stavkarjem pravico senijornosti na temelju daljše prejšnje službe ter zapostavljalo s tem ljudi, ki so doprinesli velike žrtve s tem, da so ostali na delu.

PLEMENSKI IZGREDI V MACON, GA.

Štirje so bili ubiti tekom plemenskih izgrediv v Georgiji. — Mrtvi so en pomožni šerif in trije črnici.

Macon, Ga., 30. julija. — Pomožni šerif Walter Byrd je bil ubit in trije črnici so bili ustreljeni tekom kravalov, ki so se zavrhili včeraj zvečer v dolnem delu mesta.

Črnce, o katerem se je glasilo, da je ustrelil Byrda, je bil zaloten v bližini reke. Vse pomožne šerife so poslali na lice mesta. Zbrala se je tudi velika množica ljudi.

Do spopada je prišlo, ko so pomožni šerifi Byrd, Ralley in Jakes, slednji črnce, stopili v biljardnico. Streljenje je postalo splošno, ko je eden izmed navrožnih črncev ustrelil Byrda v hrbet.

Ko je bilo boja konec, je Byrd umiral, in trije črnici so bili mrtvi. Da prepreči plemenske izgrede, je dala policija zapreti vse trgovine v dotičnem bloku, kajti te trgovine so večinoma v rokah črncev.

Soglasno s policijskimi poročili so črnce iz dolnega mesta pozneje streljali na skupino belih ljudi. Vsem črncem so svetovali, naj gredo domov. Enega je rešila policija iz rok ljudske tolpe.

ODLIKOVANJE FRANCOŠKEGA ČASTNIKA

Slika nam kaže predsednika francoske republike, Milleranda, ko podarja generalu Fayolle marsalsko palico. General Fayolle je bil eden najspodobnejših francoskih vojskovodij v svetovni vojni.

AMERIŠKA VLADA IN DESETLETNA DEKLICA PRUSIJA IN BAVARSKA JE POSTALA MATI SE BOSTA SPRIJAZNILI

Razdelitev premoga je vse, česar se bo lotila vlada. Hoover hoče založiti vse kraj sorazmerno.

Washington, D. C., 30. julija. Premog, katerega se bo izkopalo tekom trajanja sedanje premogarske in železničarske stavke in do časa po zaključanju stavk, ko bo še primanjkovalo premoga, se bo razdeljevalo na temelju vladnih odredb, katere se bo izdalo v razmerju s potrebami.

To je izjavil včeraj trgovski tajnik Hoover, ko je pojasnil načrt glede razdelitve premoga. Vlada noče nanovo uveljaviti položaj kot je obstajal v vojnem času in ko je evetela takozvana kurilna administracija. Henry Spencer, katerega je imenoval predsednik načelnikom organizacijskega komiteja, bo razdeljeval kuriva, ne pa kurilni administrator, je izjavil tajnik Hoover, ki je tudi rekel, da so bile prve tozadevne informacije napačne.

Vsaka država, ki mora importirati premog iz drugih držav ali pa iz inozemstva, je bila naprosena od predsednikovega komiteja, naj ustvari centralno državno agencijo ali komitej v namenu, da se zajamči nakup zadostne zaloge premoga. Ves nakupljen premog pa naj bi bil naslovljen na to državno agencijo ali ta državni komitej. Glasi se, da se bo na ta način odpravilo potrebo, da se naprosi proizvajalec premoga, naj pošlje premog odjemalcem, kojih finančni položaj bi bilo treba šele ugotoviti. Odklonitev takih naročil tekom zadnje premogarske stavke je povzročila veliko izgub in sporov.

Zvezni razdeljevalec kuriva, Spencer bo gledal na to, da bodo te državne agature sklenile kontrakte z proizvajalci premoga in da se bo prodajalo premog tem agenturam za primer: ceno.

Vsaka posamezna država bo naprosena, naj uveljavi sama zase odredbe, ki bodo preprečile špekulacijo s premogom. Izjavlja se, da nima zvezna vlada v tem oziru nobene nadaljnjave avtoritete, ter da more izjaviti moralni pritisk. Zvezna vlada bo vsled tega omejila svoje delavnosti popolnoma na meddržavna vprašanja. Tajnik Hoover je pojasnil vse to na naslednji način:

Naš problem je razdelitev premoga. Sodelovanje z meddržavno trgovinsko komisijo glede kontroliranja in pridelitve železnih vozov nam bo omogočilo primerno razdelitev premoga med posamezne države.

Zdravniki izjavljajo, da je slučaj te deklice najbolj presenetljivo dejstvo stoletja.

Hardin, O., 30. julija. — V tem mestu je rodila deset let stara deklica zdravega dečka, ki tehta sedem funtov.

Elizabeta Irwin, mati otroka, noče navesti svojemu očmu Rev. (L. W. Irwinu) imena očeta, in tudi okrajne oblasti so si zaman prizadevale dobiti od deklice tozadevne informacije.

Zdravniki, ki so proučili slučaj, izjavljajo, da je eden najbolj izvanrednih v zdravniških analizah. Dr. H. Ryan je izjavil, da je ta slučaj najbolj zagonetni pojav stoletja. Dostavil je:

Če bi se to rojstvo završilo v tropičnih krajih, bi ne bil jaz veliko presenečen. Čim bližje ekvatorju, tem hitreje dozore deklice in tem prej rode otroke.

Člani družine v družbi okrajnih uradnikov so vpriporili natančno preiskavo, da izvedo identiteto očeta tega otroka.

Deklica je zopet in zopet trdila na vsa tozadevna vprašanja, da nima nobenega mladega "prijetelja".

Otrok je bil rojen dne 17. julija in mlada mati je še vedno v oskrbi zdravnika. Otrok je popolnoma zdrav.

Mati deklice je zbolela vsled presenečenja ter je dosedaj ni bilo mogoče zaslislati. Domneva se, da je Elizabeta najmlajša mati v Združenih državah. (To je rekord, na katerega je tudi lahko ponosna.)

HUGHES BO ŠEL V BRAZILJO.

Washington, D. C., 30. julija. Ameriška diplomatska misija na brazilski razstavi, kateri bo načeloval državni tajnik Hughes, bo dne 24. avgusta odpotovala v Rio de Janeiro s parnikom Pan-American.

Ameriški zastopniki bodo prišli v pristanišče Rio na krovu ameriške bojne ladje "Galveston", zastavne ladje atlantskega brodomstva, na katero se bodo vkrcali v bližini brazilske obali. Podpoveljnik Vogelgesang (ptičje petje) je bil imenovan mornariškim svetovalec ter glavnim pribočnikom državnega tajnika.

Vsa znamenja kažejo, da bo kmalu sklenjen mir med nemško centralno vlado ter Bavarsko.

Berlin, 29. julija. — V sporu med Bavarsko ter zvezno nemško vlado je razpoloženje nemškega naroda za ohranjanje enotnosti države očitno napravilo svoj utis na merodajne kroge. Ob strani sta sedaj pripravljeni na medsebojne kompromise.

Državni predsednik Ebert je odkrito nastopil kot posredovalec v sporu in vsi, ki so netili ta spor, so bili potisnjeni v ozadje. Namen predsednika Eberta je, naprositi bavarskega ministrskega predsednika grofa Lerchenfelda za protipredloge v sporu glede izjemnih postav za varstvo republike. Ni manj kot tri kabinete seje so se vršile zadnji četrtek v poteku dneva in zvečja se je vršila pozno zvečer pod osebnim predsedstvom državnega predsednika Eberta. Dejstvo, da ni odredil kabinete, ni kakle nadaljnje seje, temveč se odgodil, se smatra za upopolno znamenje.

Obstaja desti upanja z ozirom na mirno rešitev mučnega vprašanja. Ugovorom bavarske vlade proti načinu izvedenja postav za varstvo republike se bo skušalo po moči ustreči. Skrb Monakova pred nasiljem in prepovedo Berlina se bo skušalo odpraviti z ustanovitvijo bavarskega oddelka pri državnem sodišču ter državnim kriminalni policiji.

Če bo pokazal bavarski ministrski predsednik isto spravljivo stališče, kot ne bo šel predaleč v svojih protipredlogih, bo pot k uravnavi odprta.

BIGAMIST OBDOJEN LE NA ŠESTNAJST FRANKOV GLOBE

Pariz, Francija, 28. julija. — Neko pariško sodišče je v slučaju nekega italijanskega slikarja, ki je bil obtožen bigamije, proglasilo najmilejšo kazeno, kar se jih je kdaj izreklo v slučajih bigamije. Obtoženca je namreč obsodilo le na globo v znesku 16 frankov.

OBREGONOVA BOLEZEN OVIRA FINANČNI PROGRAM

Mexico City, Mehika, 26. julija. — Vsled bolezni mehiškega predsednika Obregona ni mogoče završiti finančnega programa, katerega je napravil finančni tajnik de la Hureta. Predsednik Obregon že več dni ne more zapustiti postelje.

JUTRI BODO PRIČELI NEKATERI DELATI

Premogarji v Kentuckyju in Tennesseeju bodo pričeli dne 1. avgusta z delom. — Lewis pravi, da se bodo zastopniki premogarjev in delodajalcev sestali. — Na dan bodo dobili dva dolarja in pol več.

Knoxville, Tenn., 30. julija. — Dogovor glede plače med stavkujočimi premogarji in delodajalci je bil sklenjen in vsled tega se bo pet tisoč mož, zaposlenih v premogarskih poljih Kentuckyja in Tennesseeja vrnilo na delo dne 1. avgusta. Takó se je objavilo včeraj tukaj v glavnem stanu okraja 19 United Mine Workers of America.

Glasilo se je nadalje, da bodo dobivali premogarji na temelju sklenjenega dogovora povšanje plače, ki bo znašala približno dva dolarja in pol na dan.

Dogovor je bil sklenjen na konferenci v Cincinnatiju med zastopniki Kentucky-Tennessee Coal Operators Association ter onimi premogarjev.

Nadaljna konferenca se bo vršila v torek v Middlesboro, Ky. Približno pet in dvajset delodajalcev je prizadetih vsled tega dogovora.

Philadelphia, Pa., 30. julija. — John L. Lewis, mednarodni predsednik United Mine Workers je danes ponovil izjavo, da se bo v teku par dni vršila meddržavna konferenca premogarjev in premogarskih delodajalcev. Ta konferenca bo sledila oni z okrajnimi načelniki v centralnem kompetitivnem polju, vključno Frank Farringtona, predsednika premogarske organizacije v Illinoisu.

Predsednik Lewis ni hotel povedati, kaj se je zgodilo na zadnjem sestanku ter se orielil na ugotovilo, da se je natančno preneto položaj v Illinoisu. Tudi ni hotel komentirati brzojavke, katero so mu poslali umiški voditelji v Springfield, Ill., v kateri so ga naprosili, naj odstrani iz urada vse delovne obstrukcioniste, ki bi nasprotovali mirovni konferenci z delodajalci.

Springfield, Ill., 30. julija. — Uradniki pod-districta Illinois Mine Workers so poslali včeraj predsedniku Lewisu v Philadelphiji brzojavko, v kateri ga prosijo, naj ustavi vse delovne ugovorniki Illinoisa in Kentuckyja in v kateri se kritizira državnega predsednika Frank Farringtona, ki se je včeraj sestel z J. L. Lewisom.

Cleveland, O., 30. julija. — Tukajšnji premogarski delodajalci so izjavili, da se bliža konec stavke v premogarskih poljih Združenih držav, ki je trajala štiri mesece ter spravila deželo na rob najhujšega pomanjkanja kuriva kar ga je bilo dosedaj opaziti.

V kratkem času, mogoče že v naslednjem tednu se bo vršila skupna konferenca zastopnikov delavcev in delodajalcev v centralnem kompetitivnem polju, ki obsega zapadno Pensilvanijo, Ohio, Indiano in Illinois. Zastopniki delodajalcev se bodo sestali z medznim komitejem United Mine Workers of America ter ugotovili temelj uravnave.

VPRAŠANJE REPARACIJE.

Pariz, Francija, 28. julija. — Glede vprašanja nemške vojne odškodnine ni poročati nič posebno novega. Konferenca zavezniških ministrskih predsednikov bo najbrž odročena na poznejši čas, ker ni upati, da bo ministrska kriza v Italiji kmalu rešena.

INDUSTRIJALNI POLOŽAJ V ANGLIJI

London, Anglija, 28. julija. — Industrijski položaj dežele dela ministrstvu velike skrbi, vsled česar bo imenovan poseben odsek, ki bo določil, kaj naj se stori, da se ohrani mir med delavskim prebivalstvom.

DRAGA DRŽAVLJANSKA VOJNA NA IRSKEM

Stroški državljanske vojne na Irskem postajajo vedno večji ter prete deželi s finančnim polomom.

Dublin, Irska, 30. julija. — Zmeda prevladuje v obširnih ozemljih proste irske države, ker se nadaljuje z guerilla-vojevanjem, ki je prizadelo deželi že toliko škode.

Šestdeset mostov je bilo pogubljenih v zraku in, tračnice Great Southern železnice so bila raztrgane na več kot stotih mestih, soglasno z avtentičnimi informacijami, ki so dospale danes v Dublin.

Operacije čet prosti irske države na zapadu in jugu otoka, ki so priznane uspešne iz vojskega stališča so se izkazale kot naravnost usodno za ekonomskega stališča, kajti opustošilo se je na tisoče in tisoče akrov rodovitne zemlje. Telefonske in brzojavne zveze so bile prekinjene, na stotine poslopj je bilo požganih in večina industrijskih naprav je zaprla svoja vrata za nedoločen čas.

V finančnih krogih se je včeraj izjavilo, da bo stale državljanska vojna narod tako ogromne svote, da se je bati narodnega bankrota. Čim dalje bo trajala vojna, tem hujše bodo postajale razmere in tem težja bo rekonstrukcija.

Definitivno se je ugotovilo, da bo odšel Eamon de Valera v Zdržave, kot se je sporočilo par dni nazaj. Ustaški glavar se nahaja baje v Clonmel, kjer se aktivno vdeležuje vodstva vojaških operacij.

V Queenstown pristanišču je ustavljen vs promet. Parniki United States Shipping Boarda so prenehali ustavljati se v tem pristanišču.

ŽETVE PROHIBICIJE.

Jamaica, L. I., 28. julija. — Tekom eksplozije, ki se je završila tukaj v hiši nekega Italijana, ki je delal "pristno" žganje, je bilo ranjenih osem oseb. Policija je namreč udrila v hišo in medtem ko se je vršila preiskava, je prišlo do eksplozije.

ANGLEŠKI PREMOK SE JE ZNATNO PODRAŽIL.

Cardiff, Anglija, 27. julija. — Vsled velikih naročil iz Amerike je cena premogu znatno narasla. Tako naprimer stane sedaj tona najboljšega takozvanega administrskega premoga 30 šilingov. Še pred desetimi dnevi so ta premog prodajali po 24 šilingov.

PRISTAŠI GANDHIJA SO ZOPET POSTALI AKTIVNI.

Calcuta, Indija, 27. julija. — Indijski "noncooperativisti", pristasi zaprtega voditelja Gandhija, so zopet začeli rogoviliti. Zadnje dni so jih veliko aretirali. Baje se pripravljajo na splošno ustajo.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDEHEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo sanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na danje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu in drugod, kjer je pad na hitro izplačilo našega denarja.

300 kron	\$ 1.15	1,000 kron	\$ 3.70
400 kron	\$ 1.55	5,000 kron	\$ 18.00
500 kron	\$ 1.90	10,000 kron	\$ 35.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložljiva na danje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 2.90	500 lir	\$ 25.50
100 lir	\$ 5.30	1000 lir	\$ 50.00
300 lir	\$ 15.00		

Za politične, ki presegajo znesek dvajsetih tisoč kron ali pa dvajsetih lir dovoljujejo po možnosti še posebni pogoji.

Vrednost kronam, dinarjem in litram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslati denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANKSAXER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**GLAS NARODA**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejeto bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

MIROVNA OFENZIVA

Kadar se vrši vojna, imajo nevtralnici, kojih interesi so ogroženi, pravico in naravnost dolžnost, da ponudijo svojo prijateljsko službo v dosegu uravnave.

Primerno je, da stavijo konkretne predloge ter povabijo na razpravo obe stranki. Noben posredovalec, ki hoče v resnici uveljaviti mir, pa ne more pričakovati da bodo njegovi prvi predlogi, čeprav skrbno premišljeni sprejeti brez razprave.

Ustrajati pri sprejetju ter staviti nato izven postavne stranke, ki jih neče takoj sprejeti, pa pomenja mirovno ofenzivo, ne pa mirovno inicijativo. Učinek tega, če pride sploh do kakakega učinka, je, da vrže silo javnega mnenja na stran stranke, ki govori zadnja.

Predlog predsednika Hardinga za uravnavo premogarske stavke je izgledal pravičen in primeren glede svojih namenov. V njem so bile napake, a te napake bi se dale odstraniti tekem razprav. Premogarji so predlog zavrnili, a ne povsem v delu popolne odklonitve. Nato pa je "velika večina" delodajalcev, ne v javnem dokumentu, ki bi dovoljeval premočitev, temveč potem pridvratne konference izjavila, da je pripravljena prijeti z obratovanjem na temelju vladnih predlogov. Vsled tega je predsednik proglasil svoj napor kot izjalovljenje ter povabil delodajalce, naj prično z obratovanjem.

Zapomniti si moramo, da ni premogarska stavka sveža ali nova vojna, temveč le kampanja v dolgem boju med organiziranim kapitalom ter organiziranim delom, ki se je pričel s polomom po-vojne povzdige delovanja. "Delo je treba potisniti navzdol", se je glasilo geslo organiziranega kapitala.

Zmaga nad delom v jeklarski stavki je končala prvo kampanjo. Nato je bilo treba potisniti navzdol železnice, premogovnike in druge industrije, vse soglasno z določenim programom.

O Hardingovi administraciji se je splošno domnevalo, da simpatizira s tem programom. Zavzela se je za normalnost razmer in skrčenje plač je povsem naravno izgledalo kot potrebna posledica, če ne predpogoj take normalnosti. Dela se je lotila panika vsled naglega razvoja nezaposlenosti. Javno mnenje je bilo zbrižljivo ali pa se je nagibalo na stran delodajalcev. Vse razmere so izgledale vsled tega ugodne, da "se stavi delo nazaj na njegovo mesto".

Tak je bil položaj, ko niso hoteli premogarski delodajalci izpolniti svojega dogovora, se sestati s premogarji na konferenci ter izdelati novo plačilno lestvico. Z veseljem so pozdravili vojno, ki jim je obljubljala lahko zmago.

Zmaga pa ni mogoče izvajati tako lahko kot so domnevali delodajalci. Nad industrialnim obnebjem se je završila izprememba. Mi se ne gibamo navzdol proti nižini cen kot je obstajala leta 1914. Padanje cen je bilo ustavljeno na višini petdesetih odstotkov nad cenami leta 1914. Vsi finančni proroki napovedujejo razširjenje biznisa ter dvigajoče se cene.

Izkazalo se je vsled tega, da ni potiskanje dela navzdol potrebni predpogoj za prosperiteto. S skrčenjem plač iščejo delodajalci povsem jasno ne javni blagor, temveč svoj lastni dobiček. Javnost se je pričela v gotovi meri zavedati položaja ter ni več proti-delavska. Delo samo pa je postalo veliko lažje v svoji morali. Njegovo strateško umikanje je bilo ustavljeno.

V ta položaj enako balanciranega boja je vrgel predsednik Harding v svoj mirovni predlog.

Sodeč po zunanem ni imel ta predlog nobenega slabega namena. Človek bi celo menil da se je pričel predsednik zavedati potrebe, da se loči od onih, ki skušajo potlačiti delo navzdol. To bi pomenjalo dosti za industrialni mir. Čeprav na skušamo iztisniti ves pomen iz tega predloga, ne moremo videti v tem prvem mirovnem predlogu ničesar drugega kot poskušno formuliranje, ki je potrebovalo drastičnih izprememb, predno bi moglo biti sprejeto od te ali one strani.

Vsaka resnična nevtralna mirovna inicijativa bi se morala pričeti s premirjem, s katerim bi se nanovo začasno ustanovilo stanje kot je vladalo preje.

To je predsednikov predlog, kot razširjen v poznejšem ugotovila na premogarje, tudi storil, v kolikor pridejo vpoštev plače ter delavni pogoji v polno organiziranih premogarskih poljih. Kjer pa je bil boj najhujši, namreč v premogovnikih, deloma obratovanih od stavkokazov, tam pa premirje ni veljalo.

V nadaljnjem je bil del prejšnjega štatusa dogovor, na temelju katerega naj bi se premogarji in delodajalci sestali na konferenci, da določijo plačilno lestvico.

UGLEDNI ANGLEŽI PRI HARDINGU

Pred kratkim so obiskali predsednika Hardinga v Beli Hiši W. L. MacKenzie-King, kanadski ministriški predsednik; Henry Getty Chilton, svetovalec angleškega poslaništva in George Perry Graham, minister kanadske narodne obrambe.

V predsednikovem predlogu ni bilo nobene določbe, ki bi se tikala zopetnega uveljavljanja kolektivnega barantuja v obliki kot je bila znana premogarjem. Mesto tega pa naj bi stopila na mesto plačilne lestvice, uveljavljene za dobo premirja, — izvanredno kratke dobe vsprico številnih komplikacij, — nova plačilna lestvica, izdelana od komisije, pri kateri naj bi imelo delo le tri zastopnike izmed enajstih.

S tem bi se praktično poverilo celo zadevo petim članom, imenovanim od predsednika. Mi ne verujemo, da bi napolnil komisijo s pristaši krčenja plač. Nikakega dokaza pa nimamo na nasprotni strani, da je opustil svoje prvotne nazore glede zaželjivosti, da se skriči delavske plače. Vsled tega se prav nič ne čudimo, če niso hoteli premogarji izročiti svojih usod v njegove roke kot bi morali storiti to, če bi sprejeli njegov predlog brez vseh rezervacij.

Prvo gibanje predsednika v smeri proti miru se je izjalovilo ter je zaslužilo to izjalovljenje. Kot se je postopalo z njim, je moralo vreči vso težo vlade na eno ali drugo stran.

Sedanja politika predsednika, kot razvidno iz njegovega povabila na delodajalce, naj prično z obratovanjem, je tudi obojena na izjalovljenje. Rove bodo mogoče odprli, pod zadostno zaščito armade, vendar pa se jim ne bo posrečilo založiti dežele s premogom, katerega potrebuje za eno, katero lahko plača.

Narodni interes zahteva mir, in kar je še bolj važno, red in uspešnost v premogarski industriji.

Kar obljublja predsednikova politika je trošenje in še več trošenja, zatrt upor delavcev ter poglobljenje zmede.

Iz Slovenije.**V smrt zaradi zavržene ljubezni.**

Iz Brezje poročajo: Na tukajšnjem pokopališču se je ustrelil črno oblečen človek in oblečen na mestu mrtev. V desni roki je držal sliko svoje izvoljenke; na zadnji strani je bilo napisano, da brez nje ne more živeti. Kasneje se je ugotovilo, da je samomorilec Jozef Rajhman iz Pečnice pri Beljaku na Koroškem, po poklicu lesni trgovec, star 36 let. V kolodvorski gostilni se je zaljubil v tankajšnje natakario in popival, dokler je bil kaj evenka v žepu. Nakar je zastavljal še uro, tako da je ostal brez imetka. Nato je odšel na pokopališče in si v bližini velikega križa pognal kroglo v glavo. Samomorilec se je najbrže boril tudi z materijalnimi težavami.

Vlomi v vagon

se zadnje čase v Mariboru zelo množijo. Izginja posebno slivovka, goveje meso, pa tudi razno drugo blago. Te dni so aretirali dva maloprodajca, ki sta prodajala večje količine govejega mesa. Ker je več kot verjetno, da sta prišla od njega na nepošten način, bržčas ravno po tatvarah na kolodvoru, ju je policija oddala v zapore okrajnega sodišča.

Med kopanjem okraden.

Matiji Golobcu, uslužbenec o. bratnega ravnanstva južno jelezniče v Ljubljani, je, ko se je kopal v Kamniški Bistrici pri Domžalah, nekdo ukradel iz listnice vsa mesečno plačo, okoli 3000 kron in več važnih listin.

Dar Slovenk kraljici.

Napredne Slovenke so podarile kraljici Mariji antike, nad 200 let stare, okoli četrta metra široke

in 4 metre dolge, iz samih čistih srebrnih niti kleklane čipke. Donneva se, da so bile te čipke dar cesarice Marije Terezije nekemu samostanu kot okrasek duhovniškemu koretju. Vendar pa niso bile nikoli rabljene in so še danes popolnoma nove.

Album, ki so ga izročile Slovenke v imenu vsakega naroda kraljici dvojici, ima na vnanji strani živo, dobro pogodeno sliko akademičnega slikarja Kopača. Večja skupina Slovenk v narodni noši poklanja kraljici in kraljici "Dečji dom". V skupini so matere z otroki; v ozadju je Ljubljana z gradom. Ob straneh v obliki prestrga okvirja otroške in ženske glavičve ali cele postavne v narodnih nošah, vse prepletene z narodnimi motivi. Album je pritrjen tako, da je možno vanj vtakniti posamezne pole. Zbirke za "Dečji in materinski dom" se nadaljujejo. Ko be zopet nekaj pol polnih, jih naše ženstvo iznova pokloni kraljevski dvojici. Zanimanje za prepotrebni "Dečji in materinski dom" je veliko in prihajajo prispevki vsak dan od raznih strani.

Nezgoda na pokopališču.

Vrtnarski pomočnik Friderik Streit je ne naračilo svojega mojstra popravljal neki grob na pokopališču pri sv. Krištofu v Ljubljani. Ko je uravnal spomenik se je ta prevrnil in mu padel tako nesrečno na levo nogo, da mu jo je zdrobil. Moral je v bolnico.

Telefonska centrala v Hrastniku.

Pri poštnem uradu v Hrastniku je bila otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za kraljet stare, okoli četrta metra široke javni in medkrajevni promet.

Peter Zgaga

Desetletna deklica je dobila otroka.

Če bo šlo tako naprej, bo postala stara mati v onih letih, ko izgubljajo pri nas doma dekleta nedolžnost.

Dvakrat dve je tri — je rekel pred leti neuki, neorganizirani premogar.

— Ne, motiš se — je odvrnil prefrigan kapitalist, — dvakrat dve je pet.

Ta napačni račun je bil začetek vse nesreče. Vsa borba gre za tem, da se ga pogravi.

Premogar je spoznal svojo veliko zmoto. Ve, da se je zmotil sebi v škodo.

Baron pa noče popraviti zmote, ki je njemu v prid.

In v tem je ves razloček.

— Tesno je, tesno pri nas — je rekla mlada gospodinja prenapolnjenega bordingheusa — toda za enega možkega se še vedno prostor dobi.

Koncem prejšnjega tedna se je vršil v Jersey City javen pretep med dvema čifuma. Beny Leonardom in Lew Tenderjem. Topla sta se za častni naslov, kdo je večji pretepač. Na koncu se je izkazalo, da sta oba velika in slavnja pretepača.

Pretep je gledalo šestdeset tisoč ljudi. Da so smeli gledati, so morali plačati skoraj pol milijona dolarjev.

Istega dne je bila pa v Čikagi prodana na javni dražbi deklica, ki ni mogla plačati svojega stanovanja. Prodana je bila za tri deset dolarjev gospodarju, kateremu bo toliko časa kuhala in prala, da odsluži to svoto.

Naj v naslednjem navedem še eno izmed onih dejstev, ki zapljajo boljše življenje v Ameriki:

V lepi hiši na Scarsdale Ave. Yonkers, je umrla večeraj Mrs. Wehendorfer.

Pred smrtjo je napravila oporo, v kateri določa pettisoč dolarjev za vzdrževanje svoje stare mačke.

Sodišče bi gotovo zaprlo za stran sleparije vsakega, ki bi mačko pognal na jard ter tistih pet tisočakov izročil kakemu otroškemu zavetišču.

Včeraj se je poročila igralka Mariyn Miller s Jackom Pickfordom, bratom proslule igralka Mary Pickford.

Časopisje posveča tej aferi več prostora kot pa železničarski in premogarski stavki.

Nad vse značilen je naslednji stavek:

Za družico je bila Mary Pickford, naša Mary, naša oboževana, nedosegljiva. Svoje lase je imela zvite v kodre, v tiste lepe kodre, ki pri milijonih gledalcev povzročajo hitrejšo bitje srca ...

Za počti!

Kot znano, je neka Californčanka ubila s kladivom svojo tekmovalko, ki je bila zaljubljena v njenega moža.

S čim jo bo kaznoval sodnik? Morda jo bo poslal za par let kamentu drobit. To ji ne bo delalo velikih težkoč.

Lažje je namreč zdrobiti še tako trd kamen kot pa glavo zaljubljene ženske.

V starokrajskem listu čitam, da je povozil kamniški vlak bližje Rodice Tomaža Pire iz Groblja.

Tomaž Pire je bil gluhomem, je slabo videl in je težko hodil. Drugače bi bilo povsem nemogoče, da bi ga povozil kamniški vlak.

Poštni departmen je sklenil, da pismonoše ne bodo več ponosili raznašali "special delivery" pisem.

Tega tudi ni treba. Pisma tako ali tako prehijo prihajajo, posebno, če so terjatje v njih.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtin: JOHN MOYER, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18' Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priitobe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spjčevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se pripravlja vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor veli postati član te organizacije, naj se zlasti tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev, pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami!

Jugoslavija irredenta.**Ustanovni občni zbor političnega društva "Edinost" za Gorisko.**

Iz Gorice 13. julija se poroča:

Za danes dopoldne ob 10. uri je bil sklican v dvorano Trgovskega doma ustanovni občni zbor političnega društva "Edinost" za Gorisko.

Gotovo že ves čas po anekdoti ni bilo zborovanja, za katero bi bilo vladalo v vsej Juljski Krajini toliko zanimanja, kakor za ta občni zbor, saj so se mnogi bali, zlasti po običnem zboru tržaškega političnega društva na Opčinah, kjer je bila sprejeta ona ostra resolucija proti razdelitvi naše politične organizacije, da bo dal znamenje za strankarski razkol v dosedaj edini naših vrstah. Ali ta ustanovni občni zbor se je razvil v najlepšo, sijajno manifestacijo našega edinstva.

V imenu pripravljalnega odbora je pozdravil zborovalce (nad 200) poslanec dr. Podgornik. Nato je podal kratko zgodovino naše politične organizacije. Tajnik dr. Bičeznik je poudarjal, da imamo en sam končni cilj: ohranitev našega narodnega življenja. Naše delo bo uspešno le tedaj, če razvežemo zanje vse sile, ki so v našem narodu in če vsaka pokrajina Juljske Krajine za svoje področje prevzame delo in odgovornost. Zato je prišlo do ustanovitve samostojne politične organizacije za Gorisko. Predsedem je treba dobro poslušati tega društvenega urada in razdeliti dela. Govornik predlaga, da se ustanovi: 1. versko-kulturni odsek, ki se naj bavi zlasti z vprašanjem brezmišelnega veseljačenja, s katerim hočejo Lahi zastupiti naš narod; 2. narodno-obrambni odsek; 3. izselitveni odsek; 4. novinski odsek; 5. predavateljski odsek; 6. odsek za tolačenje italijanskih zakonov.

Predsednik tržaškega političnega društva "Edinost" poslanec dr. Wilfan je sporočil pozdrave tržaškega društva. Želi najboljši uspehe novemu društvu, ki bo našlo v Trstu in v Istri svoje vztrajne sobojevnike za isti cilj, da se ohrani naš narod na svojih rodni tleh.

Poslanec Šček opozarja, da mora društvo povečati svojo paznjo posebno deželni avtonomiji, šolstvu, pobiranju davkov in opejskemu vprašanju.

Dr. Podgornik se zahvaljuje dr. Wilfanu na njegovih besedah, ki so razpršile pomisleke proti samostojni politični organizaciji za Gorisko, ki jo je narekovala edino le želja, da se koristi narodu.

Tajnikovo poročilo se vzame na znanje. Odobrijo se pravila. Gorisko društvo se imenuje tudi "Edinost" in razteza svoj delokrog na vso Gorisko in one dele Koroške in Kranjske, ki so ji upravno priključeni.

Nato sta se izvolila ožji odbor 5 članov in širši odbor 20 članov. Izvoljeni so bili v ožji odbor: dr. Engelbert Bezednjak, dr. Josip Bežičnik, dr. Leopold Botič, Avgust Kozman in Ignacij Križman. V širši odbor so bili izvoljeni: Leopold Poljak, Lokavec; nadučitelj Rakušček, Sv. Lucija; Bogu-

mil Čehovin, Branica; župan Rejce, Šebrelje; I. Kodermae, Volče; župnik Oblak, Gorjansko; Ladislav Likar, Steverjan; Ant. Vuk, Miren; župnik Godnič, Dornberg; Ivan Humar, Hudajuzina; Franc Rijavec, Standrež; I. Dušot, Renče; nadučitelj Možina, Broje; Oskar Gabršček, Tolmin; župan Trošt, Knežak; notar Jurec, Ajdovščina; župan Josip Gerbec, Tomaj; A. Mlekuž, Bovec; Vaelav Tušar, Cerknj, in župnik Fr. Svarra, Vrtojba.

Posebnemu že obstoječemu odseku (Bičeznik, Bobič, Gabršček) je bila poverjena naloga, da v najkrajšem času izdela program društva.

Pri slučajnostih so bile enoglasno sprejete resolucije: 1. da naj se zahteva za udeležstvo in duhovščino pasivna volilna pravica; 2. da se najodločneje protestira proti poverjenju pobiranja davkov privatnim družbam; 3. da se zahteva pravično ureditev jezikovnega vprašanja, ki je predvsem velike gospodarske važnosti za naš narod (predlog dr. Wilfana); 4. da se najstrožje obsodi nemarnost vlade glede ugotovitve, kako je nastala poškodba spomenika na Krnu.

Sprejet je bil predlog dr. Gabrščka, da naj društvo stopi neudoma v stik s tržaškimi političnim društvom v svrhu ustanovitve Narodnega sveta kot skupnega organa z najvišjo avtoriteto. Enako je bil sprejet predlog župana Kovčeva iz Ajdovščine, naj se v društvo ustanovi odsek, ki se bo posebej bavil z vprašanjem Trgovske zbornice, in predlog nadučitelja Rakuščka, da se izreče solidarnost s podkranjskim prebivalstvom, preganjanim po fašistih.

Nato je dr. Podgornik zaključil občni zbor, ki je trajal dve uri in je od začetka do konca potekel v znamenju najlepše sloge in pravega navdušenja za kar najresnejše delo.

Angleški vojaški dogovori.

Neki poslanec je vprašal v londonski spodnji zbornici, kakšne obveznosti ima sedaj Anglija glede pošiljanja čet na Francosko in v Belgijo in če so te obveznosti označene v kakih pogodbah ali v kakem točnem dogovoru. Na vprašanje je odgovoril vojni minister, da ne obstoja nikak vojaški dogovor in sploh ne kaka obveza, kakor jo misli interpelant. Razpravljaja pa se je o sklepu nekega dogovora med Anglijo in Francijo za medsebojno pomoč v gotovih prilegih, vendar bi bilo preranjeno govoriti o tem, kakšno smer bodo zavzela ta pogajanja.

Novi francoski maršali.

Ob prički francoskega narodnega praznika dne 14. julija so bili trije generali imenovani za maršale. Predsednik republike jim je osebno izročil maršalsko palico. Med temi generali se nahaja tudi belgijski poveljnik solunske fronte in veliki prijatelj Jugoslovancev Fran-ehet d'Espercy.

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Četrti dan so se zaklenili vsi trije v Senegalcevo spalnico, izdri deško iz poda in zabili do malega ves denar v to varno skrivališče — morda iz strahu pred tatovi, čeprav je trajal že nekaj noči do brodejen premor v vrsti njihovih lopovščin. Te mnogoterne skrbi so napravile grofu toliko pregla-vice, da se vzle svojeju sklepu ni utegnil približati sosedu. Mar-jin klavir se je oglašil že tisto jutro po njegovem samogovoru in pel danzadnem od zore do mraka, prav kakor bi jo bila popoldva vro-čična strast do igranja; zato je sklepal, da je nastopil v njenem stanju vesel preobrat in se menda ne mudi s pomočjo, katero ji je bil namenil.

Ali usoda je polna muh, kakor vse, kar je ženskega spola; dočim je vrtla na eni strani kolesa nje-govih malinov, da ji bo bolje ni mo-gla, je snovala na drugi presene-čenja, ki so pomenila vsaj doz-dnevno grdo zavratnost in nezve-stobo. Grof sam je bil čisto nedol-žen v tej zopni reči; izlegla se je pri njegovih prijateljih, iz mu-nega nasprotstva med vnanjim kavaliristom in notranjim plebej-stvom nekakega Smučiklasa. Das-je bil zatrdil visokorodju najstroj-je molčanje o vsiljenem posojilu — vendar takoj prelohil obljube — ne le s tem, ko se je odkril An-toinetti, marveč tudi pozneje, dru-go jutro, ko je spustil vest o svo-ji najnovejši zaslugi za grofa ta-ko lehkomišelnost v širši javnost da je niti namenoma ne bi bil mo-gel uspešno razglasiti. Vzle za-tni besedi, ki jo je zahteval od Skalonca, Divjaka, Fabina in dru-gih svojih zaupnikov, so potuhtu-li zlobneži v njegovem početju preiskljanj našt; nepristranski kronisti sme le reči, da je prem-levalo že opoldne vse mesto, kar bi bilo moralo ostati na vekomaj "med kavalirji". Po vsej ver-nosti je zagrešil odvnetik to nevkusnost iz golega bahavstva in o-tročnega zadovoljstva s samim se-boj, čeprav si vsak lahko misli da je govorica o posojilu silno pove-čala njegov ugled med našimi meščani. Kako zaupni so morali biti Smučiklasovi odošaji z vso-anim gostom, da mu je sploh pre-pustil toli intimno uslugo! In ka-ko nerazdružno ga je ž njó pri-klile ni nase; kako zvesto pojde lo-vate žni grof čez dno in sten za našim voditeljem in njegovo pretkano politiko! Lasje so se ježili drugim po sreči grofovske milosti manj obhajanim prvakom, še bolj pa st-klavi trumi beziških in kavarni-ških modrijanov, ki spremljajo dneveno zgodovino brez denarja v brez maršalske palice v ročnici, ku, ko so preudarili nedogledne posledice tega Smučiklasovega us-peha.

"Maesha-cellist!" je šušljalo vse prek. "Lisjak, spletkar, da mu ni para.... Rdeča nit nje-govih kombinacij že stopa na dan!". Vendar enkrat smo dobili Slove-nci svojega Bismarcka, da nas spr-avi pred svetom do prave velja-ve....

Dzne fatemorgane o Jugoslavi-ji pod habsburškim žezlom, uni-verzi, dvojezičnih poštnih pečatih uličnih napisih in pasjih znamkah so puhtele iz razgretih glav; po-doba našega voditelja je sijala v nedotekljivi idealnosti, njegovi grehi so bledele ter se razblinjali v nič....

Ob svem tem modrovanju se ni domislil nihče, da je opasno go-vorčilo o denarju desetstičnih in polnih blagajnah, kadar se klati po mestu sovražnik zasebne last-nine ter išče, kam bi iztegnil ta-tinsko roko. Bodočnost je poka-zala, kako dobro so si zapomnili naš veliki dogodek ljudje, ki so delali realno politiko brez ozira na koristi plemstva in meščan-stva.

Priznati moramo razen tega, da Smučiklasova slava nikakor ni bila splošna in tudi ne povsem od-kritosrečna; zavist političnih nas-protnikov jo je tajila in glodala v enakih meri kakor zloba prijate-lev in znanec, ki so imeli tudi svoje "bagatele" in bi bili grofu na ljubo z nastado posebli vanje. Med tistimi, ki so se čutili najbolj zapostavljene po usodi, je bil naš mladki, drobčni, skakljavi in ble-

betavi milijonar Grabunec. Ka-kor vse naše neštudirano a pete-no meščanstvo je smatral tudi on veljavo jezičnih doktorjev za sme-šno bolezen narodnega življenja, in blesk, s katerim so bili ovenča-li Smučiklasa zadnji tedni, se mu je zdel naravnost žaljiv za njega, predstavitelja trgovskega stanu. Grofova ljudomila prijaznost ga je bila navdala izprva z mnogim nadami o minuti, ko ga sprejme pod svojo domačo streho ter mu pokaže slovenske kreposti z nove, solidnejše strani, v njegovo čast in obrambo je vredno povedati, da ni zamišljal niti bahavskih po-žrtij, niti ne svatovsne radoved-nih zijal. Izprepeljal bi ga po bo-gatih, dragoceno opremljenih pro-storih svoje vile, posadil ga za mizo, natočil mu dobrega vina in pokramljal z njim ob fini cigari kakor mož, ki ve, koliko je česa treba in kdaj je česa preveč; od prvega večera pri Smučiklasovih ni v njem zaspala misel, da bi s tem mahoma izpodrinil oholega advokata, ki ne pozna ne mere, ne mej.

V svojem upanju je bil porabil lepe tisočake, da izpopolni blesk domačega ognjišča; tu se je po-javilo par kosov težke srebrnine, tam umetno rezljana kredenca, drugje stara italijanska slika, ki jo je bil izteknil med cinetom in dišečimi oreški, ali perzijska pre-proga, na katero si je komaj upal stopiti z nogo, kam li, da bi pove-dala soprogi njeno ceno.

Siti vonj po nagrabljenem bo-gatstvu, ki je Doro tolikaj dušil, je prihajal od dne do dne gostej-ši in neznosnejši; človek se je že komaj prepiral med dragimi pred-meti, sredi katerih sta želela gos-podar in gospodinja ter čakala ljudi, da bi jih obdovale. Hči se je redkokdaj prikazala v ta Sa-roviti muzej in še takrat le s pre-zirnim nasmeškom na lepih ustni-cah; drugič je samevala, kadar je bila sploh doma, na vrhu v svo-jih dveh solnčnih, z izbrano pre-prostjo opremljenih sobah, od-mišljaje nedostopno življenje. — Gospa Amalija Grabunec je bi-la zadnje čase preveč izpremenje-na, da bi se bila utegnla zamiš-ljati v Dorino samotarstvo; štiri-deseta pomlad njene prsate rde-čelase lepote je šumela natihem od sladkih hrepenenj, ki so bila vzklikla na Smučiklasovi večerji; velika potica, s katero sta se mu-stila Jacques in Hasan cel teden dni, je bila njen lastni umtovor, in najogromnejši šopki, ki so kra-sili grofovo mizo, so bili z njenega vrta; v utešenju svojega doslej nepoplačanega nagnjenja se je bi-la približala zamoren ter si pri-voščila z njim več prepovedanih izletov v zaprti kočiji.... Bistre je od nje pa je gledal oče Gra-bunec in skrbljivo mahal z glavo.

ko je opazal Dorino zmrdavanje nad vsemi temi nakupi in novota-rijami. Če je lišpal svoj dom, ga je lišpal zanjo; in tudi gospodske navade, ki jih je vedel pomaem, da ne bi zaostal za drugim veli-kaštvom, črna pogrebna suknja v kateri je strašil od jutra do več-er, sluga v livreji z zlatimi gum-bi, ki je zehal po veži, avtomobil za tridesetisoč krom, v katerem se je vozil po mestu, novi ton pri-mizi in v domačem posvetu, "iz-voli" in "milostiva" sem in tja, premoženje, ki ga je bil izdal ta-čas v dobrodelne in patriotske na-mene — mari ni bilo vse radi hče-re! U, njegovo oko ni prezilo sim-patije, ki je snovala med grofo in Doro svojo rožnato vez; in če se je ona vdajala čuvstvu z vse-lehkomišelnostjo svojih mladih let, ga je tehtal oče kakor sol in poper, meril ga na vatlje kakor šifon in kotenino ter izračunal njegovo obrestljivost že prvi dan do najmanjšega procenta! S kup-čevsko trdovratnostjo in zagriže-nim prežanjem je pripravljval Do-rino srečo kakor vsa svoja druga dobičkanosna podjetja; v tej od-ločnosti ga je zadel Smučiklasov najnovejši uspeh malodane kot o-sebna žalitev.

"Gabi se človeku" je tožil gos-pe Amalije lepega dne po kosi-lu, "Takšna lakomnost in samo-goltnost! Kjer koli nastane prilika pokazati se v ugodni luči, odne-ti žarek milosti, zaslužiti duh-tinice časti — plane ta vrazja dohtarja kakor cučki na kost.... Ali ga je omrežil in opredel! — Grof in Smučiklas, Smučiklas in grof! nihče ne govori o enem brez drugega. Zakaj neki? Kako je mogoče? Ali nas ostalih ni več na svetu? Prepoznajmo, draga moja, preveč se tišimo v ozad-ju."

"Vidiš," je vzkliknila žena zma-goslavno, "saj sem ti dejala! Ti si kriv, samo ti, zaspani Jaka, in nihče drug; zdaj čutiš enkrat, kam se pride s tvojim; le tiho in počasi, pa gotovo.... Kakor si postal, tako ležiš, in boš ležal, dokler ne storiš po njegovem zgle-du; ne tiho in počasi, ampak na-glo in glasno, nesramno kakor Smučiklas, zakaj med volkovi je treba tuliti! Rada bi vedela, če-mu se skrivaš — čemu se vobče skrivate vi trgovci in se pustite voditi kakor ovce in teleta?"

"Sam vidim, da je skromnost odveč," je kimal Grabunec skesa-no. "Noblesa je sirota, kjer imaš posla z rokovnjači. Zakaj se skriva-mo — prav praviš! V čem pa smo manj od njih? Brez njihovih kancelij bi bil svet kvečjem bolj-ši in zadovoljnejši; če pa mi za-premo štacone, bo hodil tudi Smučiklas lačen in nag."

(Dalje prihodnjé).

**Potrebna knjiga za pravilno pri-
učenje angleškega jezika, z na-
sveti kako postati ameriški dr-
žavljan.**

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.

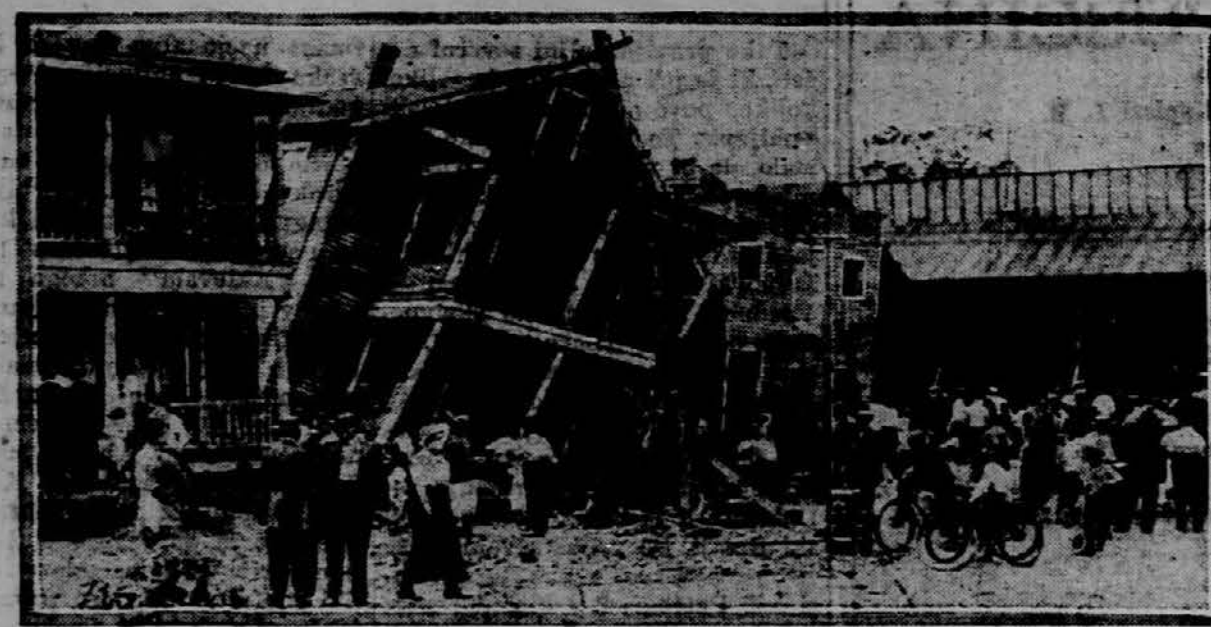
Šesti del: Vprašanja in odgovori katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se piše-jo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani,
cena s poštino

\$1

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Ta slika je bila vzeta potem, ko je voda raztrgala nasip pri Wil liamsettu, Mass. Seboj je pobrala veliko hiš ter povzročila za en milijon dolarjev škode.

Napad na Hardena.

Glavni povzročitelj atentata na Hardena je Albert Viljem Grenz iz Oldenburga, po poklicu gro-vec z antisemitskimi spisi. Grenz je vodja in organizator nemsko-nacionalnega gibanja v Ostfries-landu in predsednik nemškega "Treubuda", ki menda propa-gira seksualno zvestobo, ker je po-litija pri Grenzu našla množico fotografij nagih članice društva. Poleg tega se je pri preiskavi na-šla lista vseh oldenburških židov in seznam nemškonalcionalnih pri-stavev, ki so bilo pozvani k ak-tivnem sodelovanju.

Grenz je navedel pri policiji, da je v začetku marca prejel pismo iz Munehena, pisano s strojem, s sledečo vsebino: "Poznamo vas kot vnetega narodnega boreca in zato vas prosimo, da najdete dva mla-da podjetna moža, ki bi bila pri-pravljena storiti vse za domovi-no." Namesto podpisa je bila s-vmičnikom narisana peterora-glata zvezda. Grenz se je nato o-brnil na svoja prijatelja Rein-hardta in Ankermanna, ki sta bi-la takoj pripravljena. Na označe-ni poste restante naslov je javil imeni in prošil za nadaljnje ukre-pe. Dobil je odgovor, zopet signi-ran z zvezdo, s pozivom, da naj odpotuje v Frankfurt ob M. in tam dvigne na pošti pismo. V pi-smu je stalo: "Gre za osebo, ime-novano na priloženem listu. Pri-lagamo tudi vsoto za potne stroš-ke. Zaprisežite oba tovariša! Po-dovršene mposlu prejmete večjo vsoto." Priloženih je bilo 25.000 Mark, na listku pa je stalo ime: "Maksimilian Hansen" in navo-dilo: "Ne pošiljajte brzojavov, ne govorite, poslušajte se avto-mobilov, po izvršitvi se razbeži-te!"

Grenz se je vrnil v Oldenburg, pončil tovariša in jima razdelil denar, nakar sta se takoj odpeja-la v Berlin. Tam sta se vdala or-gan in ko ju je Grenz brzojavno opozoril prisega, sta mu odgovo-rila da bo posel navzile neugodni konjunkturi v kratkem dovršen. Res je napad na Hardena sledil po par dneh.

MOLITEV NA DUNAJSKIH ŠOLAH.

Dunajski listi poročajo: Na se-ji mestnega olskega sveta se je sklenilo, da se more konfesional-na šolska molitev moliti le začet-kom in koncem verouka. Ob pri-četku in koncu dnevnega šolske-ga pouka se bo mesto molitve čit-al kak izrek ali pela kaka pri-kladna pesem.

KOKAIN IN NJEGA ŽRTVE.

Zveza zdravnikov v Združenih državah, katere ima nad 90.000 članov, je poslala vladi v Wash-ington spomenico, v kateri zahte-va, naj vlada čim najbolj energij-čno omeji izdajanje kokaina in drugih mamil. Zdravniki so dog-nali, da zbolí v Ameriki od koka-inskoga zastrupljenja nad dva m-ilijona ljudi od katerih jih več odstotkov kmalu umrje, večina pa začne hirati.

Strela je udarila

v kozolec posestnika po domače Spodnjega Zavija v Čeah nad Hrastnikom. Mož se je pač lepo zahvalil za "pomoč", ko se je na večer vrnil z božje poti od Svetega Križa. Prav takrat je napravila tudi toča po Čeah veliko škodo.

Pismo iz Prage.

Predsedstvo čeških strank je 1. julija sklenilo, da se poslanska zbornica ne sčade pred jesenjo in da bodo takrat tri ali štiri seje, samo da se reši obsežni zakon o davku na žganje. O tem zakonu se je vodil več ted. hud boj med finančnim ministrom in agrar-ter inruristralci. V bistvu se je šlo za to, da bi državi ne odšli prejemki iz tega važnega produk-ta zemljedeljske industrije. Osnova je bila že gotova in sam finan-čni minister Avgust Novak je že diktiral odlomke zakona za časo-pise, toda v poslednjem trenut-ku so rekli agrarci, da je načrt zakona za nje neprejemljiv. Tre-ba torej počakati, da se agrarci sporazumejejo v vseh postavkah.

Senat konča kmalo svoje delo in tako bo spomladansko zaseda-nje izčrpano. Nastopi odmor, o ka-trem se danes ne ve, koliko časa bo trajal, da se vladne stržke končno dogovore glede izpre-memb v vladi. Skoro gotovo po-da ministrski predsednik dr. Be-neš takoj po zaključku gospodar-ske kampanje svojo demisijo na ministrsko predsedstvo. Iz stvar-nih razlogov noče združevati dveh funkcij, ki so za jednega človeka preveč. Koliko sedanjih ministrov se nadomesti z novimi, to se dolo-či pri razdeljevanju resortov na novo vstopajočim poslancem. T razdeljevanje pa ne bode lahko, ker voditelji strank se ne bodo hoteli zadovoljiti s podrejenimi resorti. Ako stopi na čelo vlade Švehla, ne bo njegova pozicija za-vidno ugodna. Ne radi notranjih razmer v vladnem taboru, mar-več radi številnih in važnih raz-log, ki nastopijo v kratkem in mo-njuno potrebno izravnavati nekatere križajoče se interese. Takoj po demisije dr. Beneša na ministrsko predsedstvo se prične pogajanje za sestavo novega kabineta in mo-gočje je, da bo do konca avgusta ali začetkom septembra kabinet gotov. Parlament pa se ne posreč-no po tem ne snide, ker treba pu-stiti ministrstvom časa, da si ure-de pripravo za jesensko kampa-njo.

Verjetno je, da med nalogami nove vlade bo tudi novi zakon o vojni posojilih. Sodi se o njem, da bo najbrže sploh odstavljen z dnevnega reda. Vlada je poda-la lastnikom posojil predloge, ka-tere so vladne stranke proglasi-le za maksimane in je vlada na-ravno zahtevala, da osnovno sprej-mejo tudi Nemci, da bi ne mogli reči, da je bila predloga spreje-ta brez njih in proti njim in tu-di iz tega vzroka, da je bila vsa ta stvar, ki se vleče že skozi dve leti, končno potisnjena s parla-mentarnega obzora. — Nemške stranke so odrekle sodelovanje, zato pa morajo sedaj nositi odgo-vornost za to — kar se ne zgodi.

Proslavo Vidovega dne v Pra-gi je poleg običajne službe božje v Mikulaški cerkvi na Staromest-nem mestu, katere so se udele-žili zastopniki poslanstva in ge-neralnega konzulata kraljevine SHS, člani jugoslovanske kolo-nije, zastopniki češkoslovaške vla-de in poslancev, priredilo letos tu-di društvo jugoslovanskega dija-štva "Jugoslavija" v praški Me-ščanski Besedi. Po nagovoru pred-sednika Br. Dragišića je zapel pevski zbor "Jadran" Milojevi-čeve "Jugoslavane", na kar je univ. prof. dr. Murko v svojem predavanju raztolmačil bitko na Kosovem polju in izvajal njeno zvezo z razvojem jugoslovanske narodne pesmi in literature.

Pogreb Take Jonescu.

V Sinaji je bilo položeno v kra-sno grobnico truplo romunskega državnika Take Janesca ki je pred kratkim umrl v Rimu zadet od kapi. Truplo je bilo prepeljano najprej v romunsko prestolno Bukarešto, kjer je bilo v Ateneju na dva dni. Vse romunske kul-turne in ostale korporacije so se na veličastnem katafalku izlože-ta dva dni poklanjale velikemu državniku in boritelju za svobodo romunskega naroda. Od vseh kra-jev širne Romunske so prihajale deputacije, polagajoč na stotine in stotine vencev na krsto. Kra-sne vence je položil tudi pokojni-ku romunski dvor. Dne 30. junija je bil v Bukarešti sijajen po-greb Take Jonesca. Pogreba se je udeležilo na tisoče in tisoče ljudi v dolgem sprevodu. Spre-veda so se udeležili med drugimi prestolonaslednik Karel, člani vlade, diplomatični kor. generali-teta in ostali predstavniki raznih korporacij. Ob slovesu in na gro-bu je govorilo 15 govornikov, — med njimi tudi ministrski pred-sednik Bratianu, ki je naglašal ve-like zasluge pokojnikove za osvo-bojenje in ujediničenje romunske-ga naroda. Večraj v nedeljo, ka-kor smo že omenili je bil v Sinaji slovesen pokop. Pogreba so se u-deležili različni visoki dostojan-stveniki in diplomatični zastopni-ki, tudi poslanik Čojak — Antič.

Nesreče španskih tore-adorjev.

V letošnjem letu se v znanih španskih borbah z biki množijo smrtni slučaji toredorjev. V po-slednjih dveh mesecih so bili tri-je slučaji smrti.

Prve dni maja je bik umoril v Madridu mladga, dvajsetletnega toredorja Manuela Granero, ki je betal postati slaven biko-bran. Borba je bila že skoro dovršena, Grenero je še z "muletom", rde-čim ogrinjalom, v roki držal bi-ka, da bi ga nato prebodel z me-čem; naenkrat ga razjarjeni bik z močnim sunkom zruši na tla in parkrat prebodi z rogovi. Mladi toredor je takoj izdihnil.

Nekoliko dni po njegovi smrti je bil drugi slavi toredor, Vale-rito, težka ranjen v Sevilji. A pred kratkim je v bolnici v Ni-mu umrl Jose Belza de Belcira vsled sunka z rogovi v prsi.

Borba z biki je vselej veljala za zelo opasno, toda taki nesrečni slučaji so bili včasih bolj redki. Ti nesrečni slučaji so prenetili vso Španijo. Neki poslanec je vložil interpelacijo na ministrski svet, da se za veno prepovejo bor-be z biki. Toda narod je tako za-verovan v te borbe, da jih najbrž še dolga leta ne bo mogoče pre-prečiti.

Avtomobil je povozil v bližini Stare vasi na Bizeljskem posestnika Pleša iz Stare vasi, ki si je pri padcu zlomil roko. Pre-peljali so ga v brežiško bolnico.

SVEŽE GROZDJE.

Kot v prejšnjih letih smo tudi sedaj pripravili napraviti pogodbo za ka-terokoli vrsto svežega GROZDJA. Mi odpošiljamo varno in točno. Ne o-botavljajte se glede nakupa. Današnje cene so nižje kot bodo ob otvoritvi sezone. Današnje cene so sledeče:

MUSKATEL, belo sveže grozdje, tona, net \$ 57.00
SHASTA, belo grozdje, tona, net \$ 65.00
ZINFANDEL, črno grozdje, tona, net \$ 57.00
BARBERA, črno grozdje, tona, net \$ 110.00

Mi prodajamo samo na kare. Za nadaljne podrobnosti pišite na:

Pacific Grape Company

FLOOD BUILDING SAN FRANCISCO, CALIFORNIA

111
cigarette

10¢
DOBRE so!

Nemčija pred polomom.

Angleški finančni minister je rekel na seji angleške zbornice, da snatra Nemčijo za plačila nez-možno — besede, ki poganjajo antantnim kapitalistom zono v ko-sti. Ali veste, kaj pomeni za up-nike, če doženejo, da je trgovec plačila nezmožen? In angleški fi-nančni minister ve, kaj govori! Da je Nemčija res pred gospodar-sko katastrofo, oziroma, da je že drži za vrat, dokazuje silno pa-danje nemške valute. Vlada izjav-lja, da ne more plačati svojih ob-veznosti napram antantnim drža-vam in zahteva odložitve plačil — zahteva moratorij. To je pač usprojno posledica požrešnosti an-tantnih držav, ki se niso dale pre-pričati, da je bolj pametno zahte-vati malo in tisto tudi prejeti kakor pa zahtevati veliko, a nas-protnik pod tem bremenom oma-ga in ne more plačati tudi tiste-ga malega ne. Silna bremena, ki jih je zahtevala antanta od Nem-čije so tudi onemogočila vkljub priznani delavnosti in discipli-nirani podjetnosti nemškega na-roda, da se ne more izviti iz gospo-darske krize. To so znali izrabiti za svoje cilje monarhisti, katerim je bilo omogočeno z dozvozanjem "o nezmožnosti sedanje vlade" ustanoviti veliko protirepublikan-ske akcije. Ta je dosegla z umo-rnim ministrom Rathenau svoj vi-šek. Monarhistična akcija je sicer strta, republika je zavarovana, a pri tem je stopil v krizo finančni položaj, ki ga je mogla dosejati vlada vsaj s silo odvladati. Bodo-čnost bo pokazala, če se bo vsaj sedaj antanta streznila in popu-stila, sicer znam doživeti še silne dogodke. Vemo, da je nastopanje antante sililo Nemčijo obenem z dragimi vzroki — na zvezo z Ru-sijo. Danes pravi Nemčija še, da ne more plačati ali je izključeno, da poreče nekoč kratko z Rusijo vred: Ne plačam! Pridite si sami iskat!

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnitu sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem žalostno vest, da je dne 21. julija v bolnici v Seranton, Pa., umrla naša ljubljena soproga, oz-mati, hči in sestra

MARY SUHADOLNIK.

Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali na strani v času bolezni in smrti, ki so jo pri-šli kropit in jo spremenili k večne-mu počitku. Zahvaljujemo se dru-štvu Krščanskih mater, društvu sv. Jožefa št. 12 KSJ. in društvu Zvezda štev. 372 SNPJ. za obilno udeležbo pri pogrebu, nadalje č. g. Rev. Val. Miheliču za tolažilni govor ter pevskeemu društvu "Na-prava" za zapete žalostinke. Še en-krat vsem skupaj najsrčnejša za-hvala.

Ti pa, draga, nepozabljena so-proga, oziroma mati, hči in sestra, počivaj v miru in blag Ti spomin! Forest City, Pa., 26. julija 1922.

Zalujoči ostali:

John Suhadolnik, soprog.

Mary in Ivana, hčeri.

Joseph, John, Frank, Edward,

Albert, Paul in Robert, sinovi.

Paul in Joseph Primc, brata.

Vsi v Forest City.

Elizabeth Primc, mati.

Frank Primc, brat.

Theresa in Ursula Primc, sestre.

Vsi na Igu pri Ljubljani.

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

16

(Nadaljevanje.)

— Oče Jaguar je prišel včeraj popoldne semkaj ter se napotil danes jutraj s tri in dvajset odraslimi ter enim dečkom proti Laguna Porongos.

— Na konjih?

— Da, Dvajset njegovih spremljevalcev je čakalo tukaj par dni nanj.

— Jaz moram za njim. — Ali mi morete preskrbeti konje?

— Na povelje. Koliko, vaša milost?

— Dva za rezervno, torej štiri.

— Na rekvizicijo ali od polka?

— Od polka ne, ker ne znam jahati po vojaški.

— Torej na rekvizicijo. — je menil častnik, ki se je fino namahnil. — Kdaj naj bodo konji pripravljeni?

— V teku ene ure.

Kapitan je odšel. K je prišel nato vojak, da prinese cigarete ter pospravi ostnke jedil, je vprašal Lenoir:

— Ali bi lahko dobil svoje stvari? Ker odpluje parnik šele popoldne ter nisem vedel, kje bom ostal, sem pustil svoje stvari na parniku.

— Takoj dobite vse, gospod polkovnik, — je rekel vojak ter odhitel.

Četrť ure pozneje se je vrnil kapitan ter sporočil, da so konji pripravljeni.

— Koliko stanejo? — je vprašal Lenoir.

— Seveda ničesar, vaša milost, — se je smehljajal kapitan.

— Jaz pa jih hočem plačati.

— Zoologu ni treba ničesar plačati.

— Zakaj ne?

— To je običaj te dežele, senjor.

— Čudno. To deželo so civilizirali Španci, ki izvirajo od starih Rimljanov. Nikjer pa nisem še čital, da bi dobivali pri starih Rimljanov učenjak konje zastoj. Argentina je brez dvoma edina dežela, ki je ohranila ta hvalevredni običaj. Tudi v drugih ozirih je zelo konservativna. Nočem govoriti o mastodonih in megaterijah, a vprašati vas moram, če ste bili že tako srečni ter kdaj videli kakega terejarnega človeka?

— Terejarnega? — je vprašal kapitan. — Ali mi hočete povedati...

Njegov govor je bil prekinjen od par vojakov, ki so vstopili ter prinesli prtijago. Kapitan je zapazil več knjig učene vsebine in vse so bile zaznamovane z imenom dr. Lenoir. V sled tega je rekel hitro:

— Kako ste se zvali prej, gospod zoolog?

— Doktor Lenoir.

— Ali je to vaše resnično ime?

— Da.

— Ali morete to dokazati?

— Popolnoma lahko.

— S čem?

— S svojim potnim listom.

— Sem z njim.

To je zvenelo zapovedovalno in jerno. Učenjak je potegnil iz listnice svoj potni list ter ga izročil častniku. Komaj je vrgel slednji pogled vanj, ko je vzkliznil:

— Kakšna zmota, a kakšna nesramnost! Kakšna sličnost. Vidva sta slepjarja in lopova.

— Slepjarja, lopova, midva? — je vprašal Lenoir. — Ali nama hočete povedati, senjor, kako ste prišli do te sodbe, ki je povsem neutemeljena?

— Kako ste mogli lagati se ter izdajati za polkovnika Glotino, svaka našega generala Mitro?

— Ali sem storil to? — je vprašal Lenoir ostro. — Kako si drznete imenovati mene lažnjivca?

— Tiho. Ali veste, da vas lahko dam takoj zapreti?

— To lahko storite, a se ne boste mogli pozneje opravičiti. Jaz se ne pustim zapreti, ne da bi pozneje poklical dotičnega na odgovornost.

— Vam se je izkazalo časti. Dal sem jesti in piti in moji vojaki so se prepirali z gavci za konje. Sedaj pa se je izkazalo, da ste gringo, človek, ki brska po knjigah.

— Jaz vam plačam za vse, — je rekel Lenoir.

Kapitanov srd je došel teda do viška. Pohitel je k vratom, jih odprl ter zaklical ven:

— Hola, semkaj. Primate ta dva ter ju vrzite pred vrata. Zunaj so stali še vedno oni vojaki, ki so prinesli prtijago. Prišli so hitro noter, da izvedejo povelje. Bilo je zanje pravcavo veselje metati tujce ven in niti malo niso mislili na to, da so jih smatrali še pred par trenutki za častnike.

Prvi je odšel skozi vrata Peterček in za njim tudi Lenoir.

Ko sta dospela na cesto, sta odšla po njej navzdol, dokler nista prišla do neke rojše, nad koje vratmi je oznanjala deska: — Posada por Estrageros, — Gostilna za tujce. — Ta posada seveda ni iz gledala posebno vabljivo. Imela je le prtiličje ter dve odprtini, ki sta nosili posnosno ime okno. Poleg hiše se je nahajalo od zida obdano dvorišče, kjer je bilo čuti cepetanje konj.

— Semkaj noter? — je vprašal Lenoir.

— Da, — je odvrnil Peterček.

— To izgleda kot pravcava beznica.

— To nič ne škoduje. Da naju le ne bodo zopet vrgli ven.

Notranjost te gostilne je obstajala le iz enega prostora. Miz in stolov ni bilo, a več nizkih pručic. Na eni teh je sedel gostilničar, ki se je takoj dvignil ter vprašal gospoda, kaj želi. Peterček je takoj vrgel svoj sveženj na tla ter vprašal v imenu svojega gospodarja:

— Ali nam morete preskrbeti štiri konje, dva jahalna in dva tovorna?

— V najem?

— Ne, hočeva jih kupiti.

— Kam hočete?

— V Gran Čako, v Tucuman in mogoče še dalje.

— Jaz imam zelo lepe konje naprodaj. Pojdite z menoj na dvorišče.

Pri tem je odprl stranska vrata ki so vodila na dvorišče. V eni izmed visokih postelj v sobi je ležal človek, na katerega ni nihče pazil. Ko je čul govoriti ta o konjski trgovini, se je takoj dvignil ter jim sledil. Zunaj na dvorišču je stalo nekako dvanajst izmuzganih in napol sestradanih konj, ki so izgledali tako bomo, da je rekel doktor, ki se ni razumel na konje:

(Dalje prihodnjik.)

Dežela tisočarih jezer.

Tako pravijo daljni severni deželi, ki je pri nas znana le toliko, kolikor pove o nji navadni šolski zemljepis. To je malo, veliko premalo, da bi vsaj nekoliko poznali mlado kulturno državo, ki leži v bližini severnega ledenega morja. Spada v vrsto malih, tihih držav, ki se vrste ob modrem — Vzdornem morju tja do skrivnostnih pokrajin polarne zime. Danska, Švedska, Norveška, baltičke države, Finska, Najoddaljenejša se nam zdi Finska, "dežela tisočarih jezer." Danes preživlja Finska epoko svojega prerodenja. — Dolgo časa je bila podložena carski Rusiji. Po veliki revoluciji se je oprostila vseh vezí z Rusijo, da si leži Petrograd v bližini finske meje. (V mirnih časih so Petrogradjanci prirejali izlete na Finsko.) Oglejmo si nekoliko to neznan deželo, polno jezer in zelečnih, močvirnatih step, pa tudi vse skozi evropsko, kulturno.

Finci so potomci starega finskega naroda, ki je v času preseljevanja narodov vdril v Evropo. Del tega naroda, ki se je odlikoval po svojih sirovih običajih, je došel daleč v notranjost Evrope in postal velikega pomena za slovensko zgodovino. To so naši sode dje Mažari. Drugi del se je ugnel ob obalah Vzhodnega morja. Tekom stoletij se je decimiral v korist skandinavskim narodom in Slovanom. Čistih Fincev je danes dva milijona 900 tisoč v finski državi in 433 tisoč drugod. — Današnja Finska obsega 377.426 kvadratnih kilometrov, šteje pa le 3.346.853 prebivalcev. Naseljena je ta del zelo slabo: komaj 9.9 prebivalcev na kvadratni kilometer. Celih 42.288 kvadratnih kilometrov zavzemajo vode, finska jezera.

Finci so že zgodaj stopili v stike s skandinavskimi narodi in z Rusi. V 13. stoletju je papež Innocent III. poslal na Finsko škofa Joma, da bi energičneje podprl razširjenje katoliške vere, za katero so Finci karli premalo zani-manja. A Joma je moral zbežati; spodil ga je pravoslavni knez. Aleksander Nevski. Od tega časa se začena med Švedi in Rusi historična borba za Finsko. Zmagali so Švedi. Rusi (novgorodska kneževina) so dobili Karelijo, prava Finska je pripadla Švedski. Švedi so bili precej naklonjeni finskim težnjam in so jim dali mnogo svobode. Pod švedskim vplivom se je začelo že zgodaj kulturno delo med Finci. Važnega pomena je bila reformacija, ki je prinesla Fincem prve v narodnem jeziku pisane knjige: biblijo in zbirko zakonov. V poznejšem času pa se je pokazala su-premacija kulturnejšega naroda nad manj kulturnim. Švedi niso delali posebnega nasilja kakor pri nas Nemci, kljub temu pa je švedski jezik prodiral vse globlje med finski narod. Višji sloji ki so do začetka 18. stoletja uporabljali v zasebnem življenju finski jezik, so tekom istega stoletja sprejeli švedščino. Ta proces je posebno pospešila velika severna vojna med Rusijo in Švedsko, ko je mnogo finskih veljakov pomegnilo na Švedsko in se nazvalo švedskega duha. Zanimivo je, da so kljub temu ohranili finsko politično za vest. Prepoved se je začel nekako ob istem času kakor pri nas. V krogih finskega izobraženstva je bilo zmeraj nekoliko "ginofilov" tudi če so v javnosti dominirali "švedofili". Ko je Finska pripadla Rusiji in ji je bila zagotovljena neka vrsta samouprave, so finofili podvojili svoje delo in začeli prebujati srednje družabne sloje. Ognjišče nacionalno-kulturnega dela je bila švedska univerza v Abo, ki je imela finski seminar. Tu so delovali odlični voditelji Linzen, Bergbom, prof. Arvidson. V začetku niso imeli uspeha, saj so vsi opozarjali na to, da imajo Švedi bogato razvito književnost, da itak vsi izobraženec poznajo švedščino, ki je edini kulturni jezik Fincev. Najmočnejše sredstvo za prebujenje finske nacionalne zavesti so pa bile narodne pesmi. Tu si je stekel največ zaslug učitelj Lenrot, ki je prožet s takratnim romantičizmom leta 1827. začel zbirati sadowe finske narodne duše. Tako je nastal veličastni narodni epos, ki je še danes ponos vsakega Finca: — "Kalevala". Definitivna redakcija tega eposa, ki ga je nadarjeni Lenrot povezal v enotne cikluse, opilil in izpolnil je bila zaključena l. 1849. Dojem je bil ogromen. "Kalevala" nekaka severna Iljida, da je hitreje in uspešneje širila

finsko nacionalno zavest kakor vsaka druga agitacija. Pesmi so godile srcu in so jih vsi razumeli. Spomnimo se, kako je narodna pesem ob istem času in 42 istih vzrokov postala tudi v Srbiji najtrdnjša podlaga narodni kulturi in nacionalni književnosti! Finska "Kalevala" obsega 22.795 verzov in pripoveduje o junaskih dneh finskega naroda, o njegovih herojih in voditeljih, izraža pa tudi melanholično lepoto finske pokrajine. V finskem seminarju na vseučilišču v Abo je profesor Kastren s svojo razlago "Kalevala" pridobil za finski nacionalizem skoraj vse svoje slušatelje. Generacija, ki je vzrasla v romantiki "Kalevala", je povzročila znaten preokret v finskem javnem življenju. Začela se je borba med prijatelji švedskega jezika in med nacionalnimi Finci. Ta borba ni bila lahka, ker se je neprestano vmešavala ruska vlada, ki je leta 1850. izdala odredbo, da je finski jezik dovoljen le za versko in kmečkogospodarsko literaturo. Tako se je razvil na Finskem jezikovni boj, ki zelo spominja na naše boje za enakopravnost slovenskega jezika v šolah in uradih. "Švedofili" so bili še vedno precej močni. Leta 1863. je finski deželni zbor sprejel sklep, da je o-ficielni jezik na Finskem švedščina, v zunanjem občevarju pa se lahko uporablja tudi finski jezik. Jezikovni boj je bil končan šele leta 1906., ko je finski deželni zbor izdal odlok, ki uvaža finščino kot glavni uradni in učni jezik. V mestih in večjih krajih.

Nazadovanje porodov.

Velikega pomena tako za nas, kakor tui za vsak drug narod je padanje porodov. Porodi so ravno ono važno merilo, po katerem se presoja dobrobit in napredek naroda. Tudi naša država spada žal med one, ki se odlikujejo po močnem nazadovanju porodov. V tem pogledu prednjačijo Belgija, Anglija, Madžarska, Italija in Francija, tako da stoji naša država na šestem mestu. V Franciji je bilo leta 1908. dva milijona zakonskih parov brez otrok, kar znači, da se bo tam število prebivalstva zmanjšalo v kratki dobi za 3 milijone zakonskih dvojic — samo 1 otrokom. Število porodov je padalo posebno po mestih, in to v sled neplodnosti bodisi umetne, bodisi one, kateri je vzrok bo-lezen, a to večinoma venerična.

Bogat skladatelj.

Iz Benetik poročajo, da je bil skladatelj Puccini pred vojno lastnik nekega parnika, ki se je potopil. Parnik je bil zavarovan pri "Assicurazioni Generali" za 800.000 lir, ki mu jih niso hoteli izplačati. Puccini je tožil zavarovalno družbo in sodišče je ob-sodilo na izplačilo 300 tisoč lir ter na povrnitev sodnih stroškov.

kjer se je prej šopirila švedščina. Je zadnja desetletja zmagal fin-ski jezik; isti proces kakor v slo-venških mestih in trgih.

(Konec prihodnjik.)

Prakični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupitji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane s poštino 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

Delnice Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa obnega zbora od 27. maja se je sedaj povzelo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300.000 delnic po K400 ali Din.100 nominalne.

Iz mnogostevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklepiti da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, valed česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezervo) K760.
došteti 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : K 31.70
K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za 1. 1922.

Za leto 1921 dividenda je imala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.
82 Cortlandt Street New York City

Kretanje parnikov - Shipping News

1. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Samland, Hamburg.	14. septembra: Rochambeau, Havre.
2. avgusta: Paris, Havre; Torck, Bremen; Minnekahda, Hamburg; President Polk, Cherbourg.	15. septembra: La Lorraine, Havre; Malatic, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Orduna, Hamburg.
3. avgusta: Saxonia, Hamburg; Finland, Cherbourg; Orbita, Hamburg.	16. septembra: Resolute, Hamburg.
4. avgusta: Berengaria, Cherbourg; President Garfield, Cherbourg; Reliance, Hamburg.	17. septembra: George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kronland, Cherbourg.
5. avgusta: Manchuria, Hamburg.	18. septembra: Seydlitz, Bremen.
6. avgusta: Conte Rosso, Genova.	19. septembra: Majestic, Cherbourg; Andania, Cherbourg.
7. avgusta: La Savoie, Havre; Zealand, Havre; President Harding, Bremen; Orduna, Hamburg.	
8. avgusta: Pelvedere, Trst; Mauretania, Cherbourg.	
9. avgusta: Seydlitz, Bremen; St. Paul, Bremen; President Monroe, Cherbourg.	
10. avgusta: Homerik, Cherbourg; Lafayette, Havre; Kronland, Cherbourg; Noordam, Boulogne.	
11. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Resolute, Hamburg.	
12. avgusta: President Wilson, Trst; Lapland, Cherbourg.	
13. avgusta: Paris, Havre; President Adams, Bremen.	
14. avgusta: Majestic, Cherbourg; Andania, Cherbourg.	

SAMO 10 DNI V JUGOSLAVIJO IZLETNIŠKI PARNIK "PARIS"

Odpluje dne 23. AVG. iz NEW YORKA v HAVRE

Parnik Paris ima prostora do 4000 oseb z močnim vred in za-vrsta 36.696 ton ter ima stroje za 45.000 konjskih moči.

Na tem parniku je pripravljen poseben prostor za jugoslovanske izletnike tretjega razreda in sicer sobe 2, 4 in ne več kot 6 po-steljami, posebna jedilnica, najboljša hrana ter vino pri vsakem obedu. V Havre bo čakal vlak, ki bo vzel vse jugoslovanske potnike in njih prtljago ter peljal v Trst.

Vsak potnik ima na parniku do 200 funtov prtljage prosto.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta vsakega potnika samo \$113.85; iz Trsta do Ljubljane stane elektrica \$1.00, do Zagreba \$1.50. Izletniki naj se čimprej javijo svojim lokalnim agentom ali pa naravnost.

FRENCH LINE : 19 State St., New York, N. Y.
Za jugoslovanske izletnike bodo preskrbljene vse mogoče udobnosti.

Glede izplačil v ameriških dolarjih

Po novi odredbi finančnega minist-rstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriškanke veljavi, bo-tisi potom čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v do-larjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

M sredi se je pa pri sestavi ome-rljene odredbe vpostavila potreba iz-seljencev v toliko, da zamoremo za stan-ke, ki imajo potovati v Ameriko, zavr-žiti še vedno izplačila v ameriških do-larjih, vendar pa nakazila ne sme pre-segati zneska \$250.— za vsakega po-sameznega potnika. Do te avote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški de-nar se izplača le proti predložitvi potne-ga lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDE-NEM OZEMLJU pa še vedno izliko brez-ovir izvršujemo izplačila v ameriških do-larjih.

Na nakaznici ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ame-riškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.—, za izplačilo, ki presega znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Do-mestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Pozor!

Sorodnike in znance je zopet mo-goče dobiti iz starega kraja, ker je bila dosedanja postava (triprocentna kvota) podaljšana za nadaljni dve leti. Dobiti sorod-nike in znanee iz kraja imajo prednost ameriški državljani in oni, ki imajo prvi papir. Kdor že-i dobiti koga iz starega kraja, naj nam piše za pojasnilo; točna in solidna poštebna jamčena.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj brat LEOPOLD SCHERINGER iz Črnomlja. V Ameriki je pri-bližno 10 let; pred tremi leti se je nahajal v Duluthu, Minn. Ker sem bil na obisku v stari domovini, mu imam važne stvar-i za poročati v njegovo korist. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi bla-govoli naznaniiti, ako pa sam či-ta ta oglas, naj se javi bratu: Joseph Scheringer, 713 Oak St., Calumet, Mich. (29.7—1.8)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKI DNEV-NIK V ZDR. DRŽAVAH.

CUNARD

DIREKTNI IN EDINI PARNIK ZA DUBROVNIK

ITALIA - - 12. avg.

V devetih dneh v Jugoslaviji.

Potuje na enem izmed treh morskih velikarov, ki odplujejo vsakega torka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA
BERENGARIA
prek. Cherbourg.

Za karte in navodila vprašajte na bližnje-ga agenta v vašem mestu ali okolič.

French Line

Hiltra služba v Jugoslaviji.

LA SAVOIE 12. avgusta
ROUSSILLON 14. avgusta
LAFAYETTE 19. avgusta
PARIS 23. avgusta

Izberne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in to-koča voda v vsakem prostoru — je-dilnica, kadnica, bar, brivnica, od-prt, pokrit krov, glavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Poštezniki govore slo-vensko in srbsko.

Najstarejša kompanija, ki prevaža jugoslovanske potnike.

Posebni parniki vsak vzame pot-nike in prtljago do dolocene kra-ja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo. Ne vaku iz Havre v Jugoslavijo je kompanijski tolmach, ki govori vaš je-zik. Potnikom pomagaj pri prtljaji in v drugih stvarih.

Za navodila se oglašite pri lokalnem French Line agentu ali v

KOMPAJNSKI PISARNI
19 State Street New York City

POSESTVO NA PRODAJ

sredi slovenske naselbine ob eni izmed glavnih cest. Posedstvo ob-stoji iz hiše s tremi sobami in kle-tjo, kokošnjakom ter hlevom. Lot meri 40x150 ter je zasajen z drev-jem in vinsko. Hiša je skoro po-polnoma nova. Za vsa pojasnila se obrnite na lastnika: Frank Kav-šek, Box 278, Canonsburg, Pa., ali pa na mirovnega sodnika: Joseph Ambrozich, Box 351, istotam.

(29.7—1.8)

Slovenski Pleskar in Tapetnik.

Slovenci v New Yorku, ki imate hiše in potrebujete kakega barya-nja, obrnite se na Slovence, ki je v barvarski stroki mojsterstvo iz-vešban in izvrši najboljša dela za-zmerno ceno.

FRANK SAKSER
541-543 W. 144 ST., NEW YORK